

SUBMITTED BY

Irmgard

ON

13.01.2016

Keine Stimmen

Преследването на анабаптистите

Кратко въведение към курса за лагерни сътрудници на BESJ за 2006/2007 г.

Въведение

Темата „Преследването на анабаптистите“ като тема на курса за лагерни сътрудници на BESJ за 2006/07 г. се вписва – несъзнателно – в цяла поредица от официални и частни проекти, посветени на „Годината на анабаптистите 2007 – „Истината трябва да бъде разкрита“. По повод тази Година на анабаптистите се поставят театрални пиеси, пишат се книги, организират се пътувания и много други неща.

Курсът за лагерни ръководители обучава преди всичко младежките ръководители на BESJ да станат ръководители по програмата „Младеж+Спорт“ в спорта „Лагерен спорт/Трекинг“. На второ място, дадена тема се въвежда в групата на ръководителите, така че те от своя страна да могат да организират и провеждат съответни лагери. Това досие е изготвено, за да запознае участниците и ръководителите на тези курсове (а по-късно евентуално и заинтересованите лица) с темата. То не претендира за изчерпателност или безгрешност. По-скоро целта му е да предостави общ преглед, така че организаторите на лагери да разполагат с основни познания.

Настоящото досие описва преди всичко събитията, свързани с бернските анабаптисти. Където е необходимо, са включени информации от по-близкото и по-далечното обкръжение. За по-задълбочено въведение в темата съществуваше по-подробна версия в BESJ.

На това място бихме искали да благодарим на д-р Ханспетер Йекер от Библейското училище „Биененберг“ за ценната информация и историческия преглед, както и за корекцията на черновия вариант.

На теб, читателю – независимо дали си участник или ръководител в курс за лагерни сътрудници, или просто се интересуваш от темата – пожелаваме да извлечеш много полза от проучването на анабаптисткото историческо наследство в Швейцария, а на участниците в лагера ти – много радост по време на лагерите, посветени на тази вълнуваща тема.

Лори Келер и Сара Кюндиг

Кратък исторически преглед

История

Започваме с Реформацията

Реформацията е движение от XVI век, в хода на което се стигна до отделяне от римокатолическата църква и до възникването на реформатската, лутеранската и англиканската църкви, както и на някои свободни църкви. Общите основи се състоят в отклоняването от католическите догми и връщането към Библията и нейното учение. Отделянето от римокатолическата църква първоначално не е било намерение на реформаторите. Първоначалната идея беше християнското учение в католическата църква да бъде възстановено. Реформацията не възникна на едно място чрез един човек – имаше различни центрове и различни реформатори, които идваха от различни условия и работеха в различни политически обстановки. Не може да се определи един-единствен повод за Реформацията; по-скоро това бяха различни фактори, които се натрупаха и в даден момент, достигнали своя връх, доведоха до експлозия.

Например, имаше различни решения за реформи, които бяха предложени, изработени, но впоследствие не бяха приложени така, както трябваше. Съществуващите решения бяха отслабени от папата. Различни данъци, такси и вноски постъпваха в папската хазна. Мнозина владетели ги считаха за прекалено високи. Към това се добави и фактът, че търговията с индулгенции – прощаването на греховете може да се купи – все повече ставаше обект на критика. Решаващ поврат настъпи с превода на Библията на немски език от Мартин Лутер. Развиващото се книгопечатарско занаятство позволи Библията и преди всичко различни „еретически писания“ на реформаторите да бъдат издавани в големи тиражи. За първи път хората бяха насърчавани да четат Библията самостоятелно, което в католическата църква не беше позволено, така че това породило много неизяснени въпроси. Също така писанията на реформаторите се четяха с интерес. Хората започнаха да поставят под въпрос католическата църква и нейните учения и така откриха много неща, които не могат да бъдат подкрепени с Библията.

Критика към съществуващата традиция

Има два подхода в критиката към традицията на Старата църква, които бяха подкрепени от различни страни:

- Лутер подложи църковната традиция на строга проверка. Критерий беше текстът на Библията. Традициите, които според него противоречаха на Писанието, трябваше да бъдат премахнати. Той обаче се застъпи за запазването на традициите, които не се основаваха пряко на Библията, но бяха полезни за живота на вяващите.
- Цвингли и Калвин отхвърлиха всички традиции, които не са обосновани в Библията. Ето защо реформатите имат съдържани храмове, украсени най-много с библейски цитати. Цвингли дори отхвърли донякъде инструменталната музика в църквата. Свещената вечеря е възпоменание.

Политически събития

Както вече беше споменато по-горе, не само политическите или социалните нередности в Църквата доведоха до избухването на Реформацията. По-скоро тези аспекти предоставиха благодатна почва за новите богословски идеи на реформаторите. Към теологичната борба за правилното тълкуване на Библията скоро се присъединиха и политически аспекти. Новите идеи дадоха на имперските князе теологична обосновка да намалят данъчната тежест, наложена от Рим. Възникването на протестантските национални църкви също укрепи автономията на княжествата. През първата половина на XVI век избухнаха различни войни

между католици и протестанти в Германия и Швейцария, които в Германия приключиха през 1555 г. с Аугсбургския религиозен мир, а в Швейцария – през 1531 г. с Втория мирен договор от Капел. И в двата случая всичко се свеждаше до принципа „cuius regio – eius religio“ (чия земя – неговата вяра). За Германия това означаваше, че съответният княз определяше вероизповеданието в своята земя, докато в Швейцария това се решаваше от съответното републиканско правителство в кантона.

Радикалните подходи

За реформатори като Томас Мюнцер, Андреас Боденщайн фон Карлшат, Менно Симон или Якоб Хуттер времето бе белязано от апокалиптични знамения. Някои от тях тълкуваха събитията в духовен план и виждаха своята задача в това да проправят пътя за Божието царство, което според тях наистина настъпваше като есхатологично царство на справедливостта. Трябва обаче да се отбележи, че „радикалите“ следваха много различни подходи.

Те ентусиазирано се стремяха към създаването на есхатологични структури. Общностите трябваше да се състоят от кръстени с истинска вяра (повторно кръщение/кръщение на възрастни). Те оказваха влияние дори върху политическите структури и отчасти революционно преобърнаха социалните и политическите отношения – под формата на прочутите селски въстания.

Това срещна ожесточена съпротива не само от страна на социалната аристокрация и католическата църква. Дори протестантите, начело с Лутер, призоваха за насилствено прекратяване на размириците. С оръжие княжеските войски сложиха край на въстанията – анабаптистите намериха религиозна свобода едва като емигранти в Америка. Около средата на XVI век на сцената излезе второ поколение реформатори. В Женева това беше Йоан Калвин, а в Цюрих – Хайнрих Булингер, наследникът на Цвингли. Техният принос се състоеше в теологическото укрепване на Реформацията – Калвин с „Институцията“ си, а Булингер с „Второто хелветическо вероизповедание“. И двамата оказаха влияние върху протестантизма в цяла Европа.

Реакцията на католическата църква

Католическата църква първо се опита да убеди, а след това прибегна до политически и църковен натиск. Лутер трябваше да избяга и оцеля само благодарение на княжеска закрила. Цвингли, от друга страна, успя да убеди Съвета на Цюрих в правотата на своето учение. Новите идеи на Реформацията се разпространяват като горски пожар – населението се втурва към новата вяра, имперските градове и князете преминават на страната на Реформацията. Тогавашият император Карл V остана католик, но не можа да се концентрира върху потушаването на Реформацията, тъй като външната политика (Турция и Франция) го ангажираше силно. Впоследствие, с основаването на ордена на йезуитите, Реформацията беше въведена в рамките на католическата църква. Реформацията беше един от големите повратни моменти в историята на Запада. За историята на християнството Реформацията означаваше, че съществуващата всемогъщност на католическата църква можеше да бъде ограничена.

Анабаптисти около Цюрих, около Шафхаузен Анабаптистите около Цюрих

Улрих Цвингли става пастор в Гларус през 1506 г. и участва активно в походите на гларусците в подкрепа на папата в Ломбардия през 1512–1515 г. Докато в началото се занимаваше предимно с хуманистични писания, по-късно той се посвети изцяло на току-що излязлото гръцко издание на Новия завет на Еразъм от Ротердам. При това стигна до заключението, че учението на Църквата в някои аспекти не съответства на Новия завет. През 1516 г. той започна да проповядва срещу поклоненията, търговците на индулгенции и други църковни

злоупотреби. Той призова епископите да реформират Църквата според наставленията на Божието слово. През 1519 г. Цвингли пристигна в Цюрих, за да тълкува там Евангелията. Той убеди Цюрихския съвет да призове всички проповедници да проповядват в съответствие с Евангелието. В началото на престоя си в Цюрих лидерите на анабаптистите бяха негови съратници, но след различни диспути той се превърна в техен заклет противник. За цюрихските анабаптисти Реформацията под ръководството на Цвингли напредваше твърде бавно и недостатъчно последователно. Мнозина отдавна бяха очаквали Реформацията. И сега, когато тя беше юридически осъществена, искаха бързо и радикално да преустроят църквата по образа на ранното християнство. Но Цвингли се колебаеше. Реформацията беше осъществена с решение на Съвета. Цвингли не можеше просто така да отхвърли литургията и цялата римска религия. Тя трябваше да си изчака времето и да узрее, дори ако това щеше да отнеме още години, докато Реформацията приключи. Допълнителни пречки бяха фактът, че в Цюрих не всички подкрепяха Реформацията, а имаше и много хора, които искаха да останат верни на римските традиции. Другата страна изобщо не искаше да следва библейския модел, а просто да скъса радикално с всичко, което имаше римско влияние. Цвингли се сблъска с различни възгледи и трябваше да действа мъдро, за да постави Реформацията на твърда основа. Цвингли и анабаптистите бяха единодушни по основните принципи, така че не е трябвало да се стигне до разрив. Дългото чакане на промяна обаче предизвика нарастваща нетърпимост сред анабаптистите. С времето този огън на нетърпимостта се разпалваше все повече и повече, докато накрая бомбата избухна.

Анабаптистите около Шафхаузен

Най-известният документ на анабаптизма в Шафхаузен е „Изповедта от Шлайтхайм“, която е била съставена от Михаел Сатлер по време на анабаптисткия синод на 24 февруари 1527 г. То не представлява обобщение на най-важните догматични положения на анабаптистите, а има за цел да изясни някои спорни въпроси сред тях и да ги разгледа в светлината на Библията. Седемте разгледани тематични области са: кръщение, църковна дисциплина, причастие, отделяне от света, пастирско служение, властта и клетвата. По-долу са изложени основните членове на Шлайтхаймското вероизповедание. Те са силно съкратени, но въпреки това дават представа за мисленето на анабаптистите.

1. За кръщението

Кръщението трябва да се дава на всички онези, които са били поучени за покаянието и промяната в живота и искрено вярват, че греховете им са простени чрез Христос. По този начин се изключва всяко кръщение на деца, което е най-голямото и първо беззаконие на папата.

2. За пастирите в църквата

Пастирът на Божията църква трябва изцяло и напълно, според наставленията на Павел, да бъде човек, който се ползва с добра репутация сред онези, които са извън вярата. Неговата служба трябва да се състои в четене, увещаване, поучаване, предупреждаване, изобличаване, отлъчване, водене на молитва, разчупване на хляба и грижа за всички дела на Тялото Христово.

3. За властта

Властта е Божия ред извън съвършенството на Христос. Тя наказва и убива злите и

защитава и пази добрите.

Първо: Християните не трябва да използват меч срещу други хора.

Второ: Християните не трябва да съдят другите.

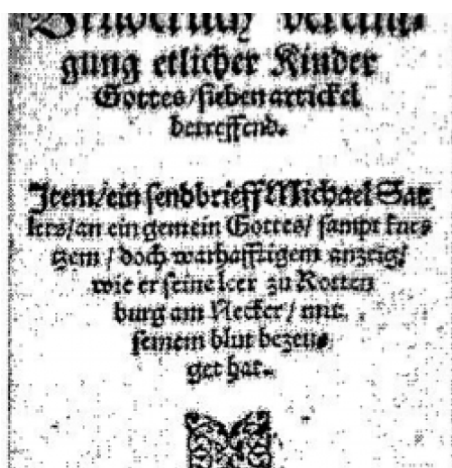
Трето: Християните не трябва да бъдат част от властта.

Накрая: Нашият глава е Христос и ние, като Негови членове, трябва да действаме според волята на Христос.

4. За клетвата

Клетвата е потвърждение между онези, които спорят или дават обещания, и в закона е заповядано, че тя трябва да се полага само в името на Бога, истинно и нелъжливо. Христос, Който учи за изпълнението на закона, забранява на Своите да се кълнат изобщо – както истински, така и лъжливо, както в името на небето, така и в името на земята.

Статии за анабаптистите

Анабаптистите около Берн

„Сега и ти ли си при анабаптистите? Откога пак имаме такава зараза в общината? Знаеш ли, че тук анабаптистите не се търпят? Мисля, че в момента в Брандис няма такива, освен няколко упорити жени, никой вече не е сред тази сган, само зад Тракселвалд и Лангнау все още се крият няколко!“

Тези думи на един бернски областен управител, отправени към млад мъж, който наскоро се е присъединил към анабаптистите, отразяват общото мнение за анабаптистите в Швейцария.

Не е съвсем лесно да се получи представа за историята на анабаптистите около Берн. За тази част на Швейцария няма оптимална информационна база. Въпреки че тук-там се намират данни, те са много непълни и в повечето случаи много кратки. Почти цялата информация

произхожда от анабаптисти, които са дали признания под жестоки изтезания. Поради това показанията на анабаптистите са много неточни и на места се срещат имена, които изведнъж се появяват от нищото и отново изчезват. Възниква и въпросът кои хора могат да бъдат определени като анабаптисти. Къде да се класифицират мъже като Томас Мюнтцер – като анабаптисти или като лутерани? Затова много от тях трябва да бъдат наричани „привърженици на анабаптистите“, а не като истински анабаптисти.

Кръгът на анабаптистите в Берн беше стабилна общност, чиито последователи не могат да бъдат определени като непостоянни „еднодневки“. Те бяха готови да поемат всякакви възможни лишения. Те не се плашеха от разпити и изтезания. И не се колебаеха да изминат много километри пеша, за да стигнат до тайните си събрания. Те се застъпваха решително за библейското учение, в което вярваха.

Арестувани - разпитвани - удавени

На Бернската диспутация от 1528 г., на която беше взето решението за въвеждането на Реформацията, се явиха и осем анабаптисти. Те не бяха допуснати, а бяха арестувани. Едва след приключването ѝ се състоя разговор, по време на който самият Цвингли се опита да убеди анабаптистите в заблудата им. Без успех. На тях им беше забранено да пребивават в града и провинцията и бяха заплашени със смърт, ако се върнат. Трима от тях обаче се върнаха. Те бяха арестувани и разпитани. В средата на юли 1529 г. бяха удавени в река Ааре. На 13 март 1535 г. властите решиха, че „отсега нататък мъжете ще бъдат осъждани на смърт с меч, а жените – с вода, без право на помилване“. Гореспоменатата смъртна присъда на тримата анабаптисти не е единствената. Ханс Хаслибахер от Хаслибах край Сумисвалд също е един от многобройните анабаптисти, за които има документални доказателства, че са били екзекутирани в Берн между 1528 и 1571 г.

Лов на хора

В мандата от 1583 г. се чете: „Изстребването на тази бунтовническа секта няма да доведе до нищо, тя се разраства с всеки изминал ден. Анибалистките водачи, проповедници, учители и подстрекатели трябва да бъдат осъдени без никаква милост с меч. Длъжностните лица трябва също така да наемат и заплащат хора, които ден и нощ да преследват водачите и лидерите. Именията на анабаптистите, в които няма деца, трябва по възможност да бъдат продадени.“

За анабаптистите от Берн настъпиха тежки времена. От висшите административни органи и от Берн Вайбел и други (по-малко или повече) упълномощени лица се впуснаха в лов на „човешка дивеч“. Организирах се истински преследвания. Те бяха доста доходоносни, тъй като в „административните книги“ постоянно се отбелязват суми, изплатени при успешно преследване. Веднъж бяха обявени 100 гулдена (1 гулден = 2 паунда) награда за улавянето на един анабаптистки учител. В една хроника е отбелязано следното: „1644 г. – Голямо преследване на анабаптистите. Правителството издирва Уели Зауг, Уели Нойхаус и Кристен Стауфер в Ебнит, Егивил. Много анабаптисти са в затвора, 48 от тях са депортирани.“

Изтезания

Чрез изтезания се опитваха да изтръгнат признания както от мъжете, така и от жените, да разберат имената на събранията им по вяра, тяхното „учение“ или местата на събранията им, или да ги отклонят от „еретическото“ им учение. В един документ се казва, наред с другото: „...той е бил издигнат с празни ръце на въжето...“ При втория път същият човек е бил издигнат с привързан камък. За друг мъж се съобщава, че също е бил издигнат първия път без тежест, след това с малък камък, а третия път дори с камък, тежащ 75 паунда. На жените например се поставяха винтове за палците. В указ от 1670 г. се казва: „... такива непокорни и упорити глави да бъдат публично бити с пръчки и след това отведени на границата.“ Ако стъпят отново на територията на страната, ще бъдат третирани „по същия начин“ и освен това „ще бъдат белязани с горещ желязо“.

Глоби

В едно отворено писмо, което е било прочетено от амвоните в общините Сигнау, Трахселвалд и Брандис, например, се посочва, че анабаптистите се глобят с 10 паунда и „ако не се откажат, ще им се отнемат животът и имуществото, а на тези, които ги приютяват, ще им бъдат изгорени къщите и хамбарите до основи“. Един син трябвало да плати глоба от 10 паунда, защото без разрешение „е приютил и подслонил“ баща си анабаптист. Записано е също така следното: „1599 г. От Ханс Гербер, старият от Голдт, член на църковното настоятелство в Лангнов, поради непокорството на неговата анабаптистка съпруга са му били отнети 1800 паунда.“

Защита на анабаптистите от гражданите

През 1585 г. светските власти възложиха на църковните власти официалната задача: „Да съберат всички проповедници, които принадлежат към местния капитул, и да обсъдят помежду си различни средства за премахване на анабаптистките учения и събрания, след което да докладват своето мнение на господарите си.“ Духовните господари са докладвали, наред с другото: „... Измамниците и лъжеучителите да бъдат изгонени с цялото усърдие и сериозност от Вашите благородни земи...“ На всички поданици трябва строго да се забрани да „приютяват и подпомагат“ какъвто и да е анабаптист. С анабаптистите не трябва да се извършва търговия, нито чрез покупка, нито чрез продажба. Те трябва да бъдат докладвани, за да бъдат поучени от подходящи проповедници. Ако не се поддадат на поучение, те трябва да бъдат „издържани с мляко и хляб, докато упоритостта им не бъде пречупена или докато не бъдат изгонени от страната по Ваше благоволение.“

Изгонване от страната

Въз основа на това становище правителството публикува нов указ, в който, наред с другото, се посочва: *Тъй като (анабаптистите) обаче не приемат нито предупреждение, нито наставления, остават упорити и непокорни, като не желаят да се покаят, те трябва да бъдат отведени под стража до границите на граничната зона и изгонени от нашата страна, тъй като сме решили, че ако отново влязат в нашата страна и бъдат заловени, но не се откажат, а продължат да упорстват в заблудата си както преди, да ги накажем с смърт като непокорни, отстъпници и размирители.“ Често анабаптистите биваха прогонвани отвъд границата напълно без средства. Мнозина не издържаха и се връщаха. С течение на времето стотици бяха принудени да напуснат страната – мъже, жени и деца. Семействата бяха разкъсвани – едни трябваше да тръгнат, други оставаха. През 1672 г. се състоя голямо и насилствено изгонване. Около 700 души се преселиха в Пфалц. Други пък бяха натоварени на лодки при пристанището в Берн, за да бъдат изведени от страната.

На галерите

Върхът на преследванията през 17-ти век беше решението на Съвета да „изпрати“ анабаптистите на галерите. След анабаптистките размирици в Егивил през 1671 г. до всички длъжностни лица и съдии беше изпратено кръгово писмо, в което, наред с другото, се казваше: „Ние изпращаме част от тези непокорни поданици, така наречените анабаптисти, оковани с железни вериги, в Италия на венецианските галери за гребане и сме твърдо решени да постъпим по същия начин спрямо всички, които проявят подобно неподчинение...“ Това не бяха празни думи. Това, което беше записано, беше и изпълнено. Дванадесет анабаптисти бяха осъдени на две години служба на галерите и на 16 март шестима от тях, оковани един за друг, бяха качени на кораб в Тун и оттам, през Интерлакен, прехвърлени на друг кораб. Пътуването продължи до Бергамо и Венеция. Указ от 1670 г. постановява, че имуществото на изгонените трябва да бъде продадено. Правителството се стремеше, доколкото е възможно, да изгони анабаптистите без средства и да задържи имуществото им в страната. Впоследствие бяха конфискувани многобройни селски стопанства.

Близколюбие

Не всички са участвали в преследването на анабаптистите. Непрекъснато е имало хора, които са били готови да помогнат на преследваните, дори и да рискуват да бъдат наказани за това. Така например ловците на анабаптисти бяха непопулярни сред народа. Където и да се появяват, им създаваха затруднения. Селското население често заемаше страната на изпадналите в беда анабаптисти. Понякога мерките на правителствата можеха да бъдат предотвратени. Анабаптистите получаваха помощ и от своите събратя по вяра в чужбина (Пфалц, Нидерландия, Елзас). Въпреки всички усилия от страна на властите, анабаптистите не изчезнаха.

Крайт на преследванията на анабаптистите в Берн

За разлика от цюрихските анабаптисти (до около 1620 г.), в по-труднодостъпните и следователно по-трудноконтролируеми долини на Ементал анабаптизмът успя да се запази. През 1711 г. се състоя масово изселване на около 350 анабаптисти от Берн и Невшател с четири кораба по река Ааре, предимно в посока Холандия. Немалко от тях продължиха пътуването си към Америка, където се заселиха като „амиши“. Останалите анабаптисти преживяха ново засилване на преследванията срещу тях около 1718 г. вследствие на нов анабаптистки указ. През 1743 г. Бернската анабаптистка камара беше премахната, а през 1798 г. с първата Хелветическа конституция беше гарантирана свободата на вероизповеданието. От 1810 г. нататък анабаптистите бяха официално толерирани, стига да не извършваха мисионерска дейност. Въпреки това те трябваше да се обличат според „анабаптисткия устав“, а в някои случаи дори бяха подлагани на принудително кръщение. Едва през 1820 г. ражданията, сключването на бракове и църковните общини бяха признати. С това преследването на анабаптистите най-накрая беше превърнато в глава от (тъжната) история.

Амишите

Амишите, отцепници от меннонитите

Амишите (на англ. Amish) са религиозна общност, чиито корени се простират до движението на анабаптистите от 16 век. През 1693/94 г. в средите на старите кръстители (менонитите) възникна разкол, провокиран от Якоб Аман, поради спорове по въпроси, свързани с църковната дисциплина. Якоб Аман, наричан „патриарх“, чиито корени са в Симентал (кантон Берн), основава първата амишка общност в Елзас, в Сент-Мари-о-Мин.

„Братята“ от Елзас бяха призовани към строга дисциплина в изповядването на вярата. Поради тази строгост Аман и неговите последователи скоро влязоха в конфликт със старите анабаптисти от Елзас, а по-късно и в Швейцария и Пфалц. През 1712 г. – по заповед на Луи XIV – цялата общност на анабаптистите е била принудена да се пресели. Така те се разпръснали в близките и по-далечни околности, а някои от тях се върнали отново в Швейцария (Ньойбург и Княжество Базел).

В началото на XVIII век религиозният и икономическият натиск върху амишите се засили и така в периода 1707–1754 г. те емигрираха в американските щати. През първите години заселването се концентрира в щата Пенсилвания. При втората вълна на емиграция около 1815 г. около 3000 швейцарски амиши се заселват в щатите Охайо, Индиана, Илинойс и Онтарио (Канада). През следващите години много амиши последваха примера на първите емигранти, поради което днес в северната и източната част на САЩ, както и в южната част на Канада, има много амишки общности.

Амишите са религиозна общност, която се основава на специфичен „ред“. Те са широко известни с това, че водят много скромнен начин на живот. Повечето амишки семейства изкарват прехраната си чрез земеделие. Огромно значение се отдава на семейството, общността и уединението. В повечето случаи те категорично отхвърлят техническия прогрес. Особена традиция е текстилното изкуство „пачворк“. За да се изобрази несъвършенството на човека, във всяко от тези индивидуални произведения съзнателно се вмъква грешка.

Религия

На всеки две седмици в двора на избран член на общността се провежда богослужение за цялата общност. По време на богослужението мъжете и жените седят разделени един от друг. На проповедника е забранено да използва бележки. Цялата проповед се изнася свободно. След това всички се хранят заедно. Децата на амишите се кръщават едва след навършване на 16 години. При това децата, а вече тийнейджъри, трябва съзнателно да изберат живот като амиши или доброволно да поемат по друг път. Който наруши кръщелния си обет, бива подложен на т.нар. отлъчване; той бива изключен от общностния живот (например никой вече не яде на една маса с отлъчения). Това остава така, докато отлъченият не се покае.

Цифри

Понастоящем има около 220 000 амиши, които живеят предимно в 250 общности в 26 щата на САЩ и в Онтарио, Канада. Благодарение на високата раждаемост – над шест деца на жена – броят на последователите се удвоява на всеки 20–25 години. Само през 2004 г. прирастът на амишкото население възлиза на 4,5 %.

Жените от общността на амишите трябва да носят воалчета по религиозни причини. Освен това им е забранено да си подстригват косата или да носят бижута. Облеклото им се състои от пола или рокля, която може да бъде в лилав, син, зелен или кафяв цвят. След като се омъжи, една амишка може да носи само черно.

На мъжете се изисква да имат къса прическа: подстригана под формата на „тиган“, като нито един косъм не трябва да излиза изпод шапката. След сватбата те носят тъмни костюми, черна шапка и си пускат брада. След това младоженците се нанасят в собствена къща. Многото деца се считат за Божия благословия и могат да помагат в семейната ферма.

Жените раждат децата си у дома. В съвременна болница отиват само при усложнения.

Швейцарски носии на анабаптистите

За облеклото на анабаптистите в Швейцария няма много какво да се каже. Традиционната носия на анабаптистите, която избягва кокетното, пищното и модното, за да подчертае още по-силно простотата и практичността, не е възникнала по времето на основаването на движението в Цюрих през 1525 г. Тогавашните последователи произхождаха от средите на занаятчиите, селяните, патрициите и гражданите с хуманистично образование, както и от духовенството с радикални евангелически възгледи. Всички те носеха облеклото, характерно за своя социален слой. Едва когато, в резултат на преследванията, анабаптизмът се сви до предимно селска общност, се появи истинска анабаптистка носия.

Контроверсията около 1693 г. със сигурност също е оказала трайно влияние върху подчертаната простота на носията на анабаптистите. Като самодостатъчни хора анабаптистите живееха отчасти в общност за споделяне на имуществото и се държаха много настрана от „цивилизацията“. Те произвеждаха и повечето от тъканите за дрехите си сами. Както е известно, те отглеждаха лен и преработваха вълната от овцете си в „полулен“. Освен това трябва да се има предвид, че носията на анабаптистите не беше неделна, а ежедневна, чиято практичност трябваше да се докаже в работния живот. Така скромната селска носия в крайна сметка се превръща и в свидетелство за мъчителния път на швейцарското анабаптистко движение през вековете.

Ловът на Таеуфите

Източници и препратки

Специализирана литература

- Бланке, Фриц (2003): „Братя в Христа“. Издателство „Шлайфе“
- Верагут, Паул (2003): „Изцели нашата земя“. Издателство „Шлайфе“

Разкази и романи

- Циммерман, Катарина (1995): „Die Furgge“. Издателство „Zytglogge“. Завладяващ роман за „Мадлени“, млада, преследвана анабаптистка от района на Шангнау.
- Тавел, Рудолф фон (1927): „Бунтовникът“, изд. „Космос“ (1979), изчерпан. Роман на бернски диалект, много автентичен.
- Шранц, Ханс (1974): „Страст в Ементал“. Сборник на sjw, изчерпан
- Ладерах, Валтер (1938): „Страст в Берн“. Издателство „Рентш“, изчерпано
- Брун, Георг (2003): „Аугсбургският анабаптист“. Издателство „Aufbau-Taschenbuchverlag“

Филми

- „The Radicals“, 1992 г., 90 мин. Филм за южногерманските анабаптисти Михаел и Маргарета Сатлер.
- „В живота и отвъд живота“, 2005 г., 150 мин. Поглед към днешните анабаптистки общности в Зоннеберг/Юра и Берн/Индиана.
- „The Headsman“, 2005 г., 108 мин. Филм, който не е съвсем без значение, за анабаптистите в Тирол

Съдържание и снимки, авторски права: Лори Келер, Сара Кюндиг, тематично досие от курса за лагерни сътрудници на BESJ 2006/07, Съюз на евангелските швейцарски младежки групи (BESJ)

Weitere Informationen

Категории

Лагер и организация

Етикети

BESJ

Курс за складови
работници

Образование

Служители

Възраст

от 16 години нагоре

Брой участници

Няма налични данни.

Библията

Тази информация липсва.

Продължителност

Няма налични данни.

Материал

Почти без усилие

Изтегляне на файлове

Изтегляне на файлове

KI Generierter Inhalt

Съдържание

Категории

Етикети

Възраст

Брой участници

Библията

Продължителност

Материал